

Časopis pro pěstování matematiky a fyziky

Spolkový věstník

Časopis pro pěstování matematiky a fyziky, Vol. 63 (1934), No. 8, V67--V72,V72--V80

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/122543>

Terms of use:

© Union of Czech Mathematicians and Physicists, 1934

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

SPOLKOVÝ VĚSTNÍK.

Návrh

komise Jednoty čl. matematiků a fysiků pro jednotné názvosloví a označování fysikálních pojmů, veličin a jejich jednotek se zřetelem k vyučování fysiky na středních školách.

Členové komise (Mašek, Nachtikal, Petíra, Šmok, Ryšavý, Štěpánek, Wangler) si rozdělili látku středoškolské fysiky podle oddílů, v několika společných schůzích prodebatovali společně obecné zásady, poté pak podrobné návrhy jednotlivých referentů a sestavili předběžný návrh. O něm si vyžádali posudek, po př. opravné návrhy brněnského odboru Jednoty a bratislavského matematicko-fysikálního kroužku, jež pak zevrubně projednali. Před konečným rozhodnutím si vyžádali dobré zdání filologů (pp. prof. Dra Quido Hodury a Dra Rudolfa Schamse) a jím se úplně řídili. Přijatá usnesení byla schválena též fysikální sekcí vědecké rady Jednoty, jejíž členové (Dolejšek, Nachtikal a Valouch) se zúčastnili závěrečné porady.

Obecné zásady. Komise se řídila při svém rozhodování těmito zásadami:

1. Změn proti nynějšímu stavu budiž co nejméně a jen nezbytné.
2. Názvy buďtež pokud lze české; avšak mezinárodní názvy už zavedené a zdomácnělé nebuďtež nahrazovány českými. Doporučuje se v jednotlivých případech vedle českých uvést také názvy mezinárodní, a to na místech, kde se po prvé vyskytují.
3. Přihlédnuto bylo k názvům i označování, které zavedly v užívání odborné korporace, zejména Elektrotechnický svaz čl., Chemická společnost čl., jakož i k názvům v našich vysokoškolských učebnicích.
4. Na vyšším i nižším stupni středních škol budiž používáno bezpodmínečně stejných názvů i stejného označení. Zejména by měla být též shoda názvosloví ve fysice a v chemii.
5. Po stránce pravopisné a jazykové (gramatické) jest se řídit platnými Pravidly českého pravopisu. Křestní jména cizích badatelů, zejména zkratky, jest uváděti pokud jen možno v původním jazyce, na př. H. Hertz a ne J. Hertz.
6. Fysikální veličiny se označují v tisku kursivou, výjimkou se připouští písmo gotické u vektorů. Jednotky se vesměs označují obyčejným tiskem (antikvou), nikoli tedy kursivou, na př. m, g (gram), V volt, A ampér atd. Desetinná tečka se nahrazuje čárkou dole. Dvě desetinná čísla se oddělují středníkem, na př. 12,5; 13,5.

I. Geomechanika.

A) Názvy:

Skupenství pevné — ne tuhé
měřítko pásmové (pásové)
skládání a rozklad sil — ne sklad
směr souhlasný a opačný — ne
protivný

síly stejnosměrné, protisměrné a různosměrné
smysl (jen při rotaci) kladný a záporný
zrychlení — ne urychlení

hustota a spec. hmota se považuje za
týž pojem, přednost dávati hustotě
pohyb středový — ne středoběžný
nebo dostředivý, avšak zrychlení
dostředivé
páka lomená — ne úhlová
stříkačka vozová — ne vozni
součinitel pokud možno místo koefi-

cient, tedy na př. součinitel tření
činitel = faktor
poloha vrátka (vratká)
příkon = energie přivedená za vteřinu,
výkon = energie vydaná za vteřinu
účinnost = výkon/příkon

B) Znaký veličin a jejich jednotek.

Centimetr cm, gram g, vteřina sec (po
př. s, zejména ve složených znač-
kách). Čas (i doba) se vyznačují
psaním značek nahoře, na př. 2^h
15^m 40^s.
mikron μ (10^{-3} mm)
milimikron, mikromilimetr $\mu\mu$
(10^{-6} mm)
mega- = M = 10^6 , mikro- = μ =
= 10^{-6}
dyn — ne dyna
erg
joule J = 10^7 ergů
watt W, kilowatt kW.
wattsekunda Ws, watthodina Wh,
kilowatthodina kWh
kůň HP
hodinový kůň HPh
souřadnice bodu x, y, z
délka l
vzdálenost d
hloubka, výška h
poloměr kruhu r
výchylka (elongace) y, u
amplituda (rozkmit) A
plocha S
průřez s

objem V
hmota M
hustota (spec. hmota) ρ
rychlost v , úhlová rychlost ω
zrychlení a , úhlové zrychlení ϵ
zrychlení tíhové g
síla P
břemeno Q
váha G , měrná váha γ
moment síly, moment dvojice D
hybnost mv (impuls)
energie E
výkon N
účinnost η
moment setrvačnosti J
deviační moment U
gravitační konstanta κ
gravitační potenciál V
modul pružnosti v tahu E
modul objemové pružnosti C
modul pružnosti ve smyku G
protážení (poměrné prodloužení) λ
relativní posun γ
Poissonův součinitel σ
normální napětí ν , tečné napětí τ
stlačitelnost γ

II. Hydromechanika. Aeromechanika.

A) Názvy:

Kapalina dokonalá, ideální
hladina
střed tlakový
artéská studna
vztlak — ne nadlehčení, ani nadnáška
stlačitelnost — ne součinitel stlač.
vnitřní tření, viskositá; tekutost (fluidita)
povrchové napětí (kapil. konst. se
vypustí)

krajní úhel — ne mezný úhel
trubice vlásková (kapilární)
rozpustnost — ne součinitel rozp.
napětí = expanse, tense
tlakoměr dvouramenný — ne násos-
kový
hutnost plynů a páry
vakuum je širší pojem než vzducho-
prázdnota

B) Znaky:

Atmosféra technická *at*
 atmosféra fyzikální *atm*
 bar *b* = megadyn/cm²
 milibar *mb*, barye = dyn/cm² = μb
 bar. tlak *b*
 měrný tlak (na cm²) *p*
 hutnost plynu Δ
 napětí páry *e*

normální tlak, napětí *N*
 stlačitelnost (místo součinitel stlačitelnosti) γ
 viskozita η
 součinitel difuze *D*
 absorpce (pohltivost) *A*
 součinitel absorpce α

III. Teplo (Thermika).

A) Názvy:

Teploměr — ne teplotoměr
 bod i teplota tuhnutí, varu
 anomalie (zvláštnost) vody
 roztažnost — ne roztaživost
 nasycená pára (syťá pára)

kruhový oběh, kruh, cyklus
 směs chladicí, mrazivá — ne mrazotvorná
 hubice — ne dýsa
 teplotní spád — ne tepelný

B) Znaky:

Kalorie *cal*
 kilokalorie *kcal*
 absol. stupně se označují °K (na př. 273° K)
 gramatom α
 grammolekula, mol, μ
 počet grammolekul *n*
 atomové číslo *Z*
 Avogadrovo číslo *N*
 součinitel roztažnosti látek pevných, kapalin a plynů α, β, γ
 obyčejná teplota *t* (θ, τ)
 absol. teplota *T*
 kritická teplota θ
 krit. tlak π
 množství tepla *Q*
 měrné (specifické) teplo *c*
 měrná (specifická) tepla plynů c_p, c_v
 poměr těchto tepel κ

redukovaný objem, tlak, teplota φ, θ
 skupenské teplo tání q
 skupenské teplo varu σ
 plynová konstanta *R*
 konstanty van der Waalsova vzor. *a, b*
 účinnost tepelného stroje η
 mechanický ekvivalent tepla *J*
 entropie *S*
 vnitřní energie *U*
 volná energie $F = U - TS$
 tepelný obsah (entalpie) $I = U + pV$
 termodynamický potenciál Φ
 kryoskopická konst. *K*
 ebulioskopická konst. *E*
 tepelná vodivost λ
 vlhkost prostá *f*
 vlhkost maxim. *F*
 vlhkost poměrná (relativní) φ

IV. Nauka o vlnění.

A) Názvy:

Bod kmitá, těleso se chvěje, neomezené prostředí se vlní
 chvění = stojaté vlnění
 vlnoplocha

kmitna a uzel, vrch a důl
 zhuštění a zředění
 sinusoida

B) Znaký:

Amplituda (rozkmit) A	kilocykl kc
výchylka (elongace) y nebo u	fázový posun φ (fázový rozdíl jen při interferenci)
kmitočet (frekvence) f	fázové zpoždění $\tau = \varphi/\omega$
kruhová frekvence $\omega = 2\pi/T = 2\pi f$	vlnová délka λ
doba kmitu T	

V. Akustika.

A) Názvy:

Vrchní tóny harmonické; základní se počítá za první harmonický	jinak užívati: vynucené kmity (souznění)
barvitost	rázy — ne zázněje
souzvuk (akord)	dozvuk — ne pazvuk
resonance nastává jen při sladění;	vodič zvuku (zvukovodič)

B) Znaký:

Prostá (absolutní) výška tónu, kmitočet f, ν	rychlost zvuku c
--	--------------------

VI. Magnetismus (zkratka mag.).

A) Názvy:

Silové čáry (siločáry); indukční čáry	magnetisace — ne intenzita magnetisace
intenzita mag. pole, mag. síla; jednotkou zůstává ještě gauss G	zbytkový magnetismus = remanence koercitivní síla (bránivá s.)

B) Znaký:

Gauss G	mag. indukce B, \mathfrak{B}
světové strany N (sever), S (jih); zatím též české zkratky S a J	mag. tok znamená tok mag. indukce, jinak nutno rozlišovati mag. tok indukční a silový
mag. množství m	indukční tok mag. Φ
mag. moment M	magnetisace $J = M/V$
permeabilita μ	
intenzita mag. pole (mag. síla) H, \mathfrak{H}	

VII. Elektřina (zkratka el.).

A) Názvy:

Elektrostatika a elektrokinetika — ne el. statická a kinetická	hladina = ekvipotenciální plocha kapacita — ne jímavost
elstat. indukce — ne influence (zjev)	kondensátor otočný
elektrická indukce = el. posunutí (vektor \mathfrak{D}); intenzita el. pole (el. síla) je vektor \mathfrak{E}	proud — ne intenzita proudová coulombmetr (coulometr) — ne voltmetr
konduktor — ne vodič	měrný (specifický) odpor
silová čára (siločára)	reostat — ne odporník
elektrostatická (elst.) a elektromag. (elmag.) jednotka náboje	vodič — ne proudovod nebo proudovodič

proudový okruh
šunt (shunt)
proud se spojuje nebo zapíná — ne
zavírá; proud se přerušuje nebo
vypíná — ne otvírá nebo rozpo-
juje
thermoelektrická síla; thermoelektri-
cký článek (thermočlánek)
teplotní součinitel odporu — ne te-
pelný
elektrolýsa; katoda — ne kathoda;
anion, gen. aniontu
galvanostegie, elektrometalurgie,
elektrická rafinace, galvanoplastika,
ne jiné názvy
článek s jednou, se dvěma kapalinami
hysteresní smyčka — ne klička
fázový posun — ne fázový rozdíl
účinník ($\cos \varphi$)
jalový proud
impedance = zdánlivý odpor, skládá
se z odporu ohmického, indukčního
a kapacitního
komutátor (dynama) — ne kolektor
kotva (dynama) — ne indukt ani
armatura
rotor, stator
induktor je část stroje, tvořící magne-
tické pole indukující

ruhmkorf nebo Ruhmkorffův trans-
formátor — ne induktor Ruhmkorff-
ův
generátor stejnosměrného proudu slo-
ve dynamo
generátor střídavého proudu slove
alternátor
motorgenerátor — ne motorový gene-
rátor
točivé (otáčivé) pole
komutovati = měniti směr proudu;
konvertovati = měniti stejnosměr-
ný proud na střídavý nebo na-
opak; usměrňovati = měniti stří-
davý proud na stejnosměrný; trans-
formovati = měniti napětí proudu;
fáze nebo kmitočet se mění
zvrstvený (proužkový) výboj
röntgenové záření — ne světlo
paprsky X, X paprsky, Röntgenovy
paprsky
paprsky alfa, paprsky α , α paprsky
(podobná β , γ paprsky)
pronikavé (kosmické) záření
zesilovač vysokofrekvenční — ne frek-
venční
spojení se zemí nebo uzemění
chabnutí = fading

B) Znaky:

ampér A, ampérhodina Ah; volt V;
ohm Ω ; megohm M Ω ; coulomb C =
= As; farad F; henry H
množství el., náboj el. q , Q ; náboj
elektronu e
potenciál mag. nebo el. V
dielektrická konst. (permitivita) ϵ
kapacita C
elektrické posunutí (indukce elst.) D , \mathfrak{D}
intensita el. pole (el. síla) E , \mathfrak{E}
elektromotorická síla E (zkratka ems.)
napětí stejnosměrného proudu E
anodové napětí E_a , mřížkové napětí E_g
efektivní napětí stříd. proudu E
max. napětí stříd. proudu E_m
ohmický odpor R , spec. odpor ρ

teplotní součinitel odporu α
vodivost G
měrná vodivost el. λ
redukční činitel tang. busoly C
elektrochem. ekvivalent A
proud, efektivní proud I
anodový proud I_a , mřížkový proud I_g
maximální proud I_m
průnik D , zesilovací činitel $k = 1/D$
strmost S
samoindukčnost (součinitel samoin-
dukce) L
vzájemná indukčnost M
odpor samoindukční nebo kapacitní X
impedance $Z = \sqrt{R^2 + X^2}$
počet závitů na 1 cm z

VIII. Optika.

A) Názvy:

Zatmění prstencové — ne středové
třpyt hvězd = scintilace hvězd

rozptyl světla (difuse) liší se od roz-
kladu světla (disperse)

vada barevná a kulová (chromatická a sférická)
spektrum čárové, spektrum pásové (ne pásmové), spektrum spojité
sekundární (druhotné) záření

homocentrické paprsky nepřekládáti
lomivost — ne lámavost
vláknový kříž — ne nitkový
mezný úhel (při úplném odrazu)
fázový rozdíl (při interferenci)

B) Znaký:

Angström A
mezinárodní svíčka SI (základem fotometrických jednotek je mezinár. svíčka a ne Hefnerova svíčka HK)
lumen Lm , lux Lx
lumenhodina Lmh , luxhodina Lxh
rychlost světla c
svítivost I
světelný tok Φ
osvětlení E
Planckova konstanta h

index lomu n , N
ohnisková dálka f
dioptrie D
absorpce A
součinitel absorpce α
měrná otáčivost α
mřížková konstanta d
číselná apertura A
zorný úhel v optice u
zvětšení v optice Z

Řád k vydávání „Časopisu pro pěstování matematiky a fyziky“.

1. „Časopis pro pěstování matematiky a fyziky“ jest určen práci vědecké i školské a tvoří jej, počínajíc roč. 64, tyto části:

a) Část vědecká dělí se na „ČÁST MATEMATICKOU“ a na „ČÁST FYSIKÁLNÍ“, které obsahují pouze původní články vědecké (nikoli přetisky nebo překlady článků jinde publikovaných).

b) Část nazvaná „VYUČOVÁNÍ, ZPRÁVY, LITERATURA“ (D), která obsahuje vědecké referáty, konkrétní a detailní metodiku, popisy školních pomůcek a pokusů, články z elementární matematiky a fyziky, úlohy pro posluchače a absolventy vysokých škol, recenze vědeckých a pedagogických publikací, seznam prací československých autorů a zprávy (životopisné, vědecké a školské aktuality, drobnosti a pod.).

c) Část nazvaná „ROZHLEDY“ (R), která obsahuje články přístupné žákům středních (průmyslových a obchodních) škol z matematiky s deskriptivní geometrií a z fyziky, jakož i z příbuzných oborů (chemie a věd technických), zejména pak o praktickém užití těchto věd, dále v prvním čísle úlohy k řešení pro žáky středních škol (nejvýše 20 matematických, 10 fyzikálních a 5 z deskriptivní geometrie), jejichž řešení se uveřejní v posledním čísle.

d) „VĚSTNÍK SPOLKOVÝ“ (V), který obsahuje program členských schůzí pro nejbližší dobu, zprávy o konaných schůzích členských, výborových a valných, různá oznámení spolková a podniků spolkových se týkající, seznamy knih Jednotou vydaných a prodávaných a pod.

2. Rozsah činí zpravidla u částí matematické a fyzikální po 112 str., u části D a R po 160 str. a u části V 112 str. K překročení rozsahu jest si vyžádáti napřed schválení výboru; rovněž k otištění článku delšího než dva tisk. archy je třeba svolení výboru dříve, než se dá rukopis do sazby. Každá část je paginována samostatně, při čemž k paginaci částí b), c) a d) jsou připojena písmena D, R a V.

3. „Časopis“ vychází v osmi sešitech ročně, vždy v druhé polovině měsíce, počínaje říjnem a konče květnem. Část D vychází čtyřikrát ročně a jest obsažena v sudých sešitech „Časopisu“. Část R vychází čtyřikrát ročně a jest obsažena v lichých sešitech „Časopisu“. Část vědecká vychází nejvýše

vada barevná a kulová (chromatická a sférická)
spektrum čárové, spektrum pásové (ne pásmové), spektrum spojité
sekundární (druhotné) záření

homocentrické paprsky nepřekládáti
lomivost — ne lámavost
vláknový kříž — ne nitkový
mezný úhel (při úplném odrazu)
fázový rozdíl (při interferenci)

B) Znaký:

Angström A
mezinárodní svíčka SI (základem fotometrických jednotek je mezinár. svíčka a ne Hefnerova svíčka HK)
lumen Lm , lux Lx
lumenhodina Lmh , luxhodina Lxh
rychlost světla c
svítivost I
světelný tok Φ
osvětlení E
Planckova konstanta h

index lomu n , N
ohnisková dálka f
dioptrie D
absorpce A
součinitel absorpce α
měrná otáčivost α
mřížková konstanta d
číselná apertura A
zorný úhel v optice u
zvětšení v optice Z

Řád k vydávání „Časopisu pro pěstování matematiky a fyziky“.

1. „Časopis pro pěstování matematiky a fyziky“ jest určen práci vědecké i školské a tvoří jej, počínajíc roč. 64, tyto části:

a) Část vědecká dělí se na „ČÁST MATEMATICKOU“ a na „ČÁST FYSIKÁLNÍ“, které obsahují pouze původní články vědecké (nikoli přetisky nebo překlady článků jinde publikovaných).

b) Část nazvaná „VYUČOVÁNÍ, ZPRÁVY, LITERATURA“ (D), která obsahuje vědecké referáty, konkrétní a detailní metodiku, popisy školních pomůcek a pokusů, články z elementární matematiky a fyziky, úlohy pro posluchače a absolventy vysokých škol, recenze vědeckých a pedagogických publikací, seznam prací československých autorů a zprávy (životopisné, vědecké a školské aktuality, drobnosti a pod.).

c) Část nazvaná „ROZHLEDY“ (R), která obsahuje články přístupné žákům středních (průmyslových a obchodních) škol z matematiky s deskriptivní geometrií a z fyziky, jakož i z příbuzných oborů (chemie a věd technických), zejména pak o praktickém užití těchto věd, dále v prvním čísle úlohy k řešení pro žáky středních škol (nejvýše 20 matematických, 10 fyzikálních a 5 z deskriptivní geometrie), jejichž řešení se uveřejní v posledním čísle.

d) „VĚSTNÍK SPOLKOVÝ“ (V), který obsahuje program členských schůzí pro nejbližší dobu, zprávy o konaných schůzích členských, výborových a valných, různá oznámení spolková a podniků spolkových se týkající, seznamy knih Jednotou vydaných a prodávaných a pod.

2. Rozsah činí zpravidla u částí matematické a fyzikální po 112 str., u části D a R po 160 str. a u části V 112 str. K překročení rozsahu jest si vyžádáti napřed schválení výboru; rovněž k otištění článku delšího než dva tisk. archy je třeba svolení výboru dříve, než se dá rukopis do sazby. Každá část je paginována samostatně, při čemž k paginaci částí b), c) a d) jsou připojena písmena D, R a V.

3. „Časopis“ vychází v osmi sešitech ročně, vždy v druhé polovině měsíce, počínaje říjnem a konče květnem. Část D vychází čtyřikrát ročně a jest obsažena v sudých sešitech „Časopisu“. Část R vychází čtyřikrát ročně a jest obsažena v lichých sešitech „Časopisu“. Část vědecká vychází nejvýše

čtyřikrát ročně a jest obsažena v tom kterém sešitu „Časopisu“. Část V obsahuje podle možnosti každý sešit „Časopisu“.

Část vědecká se zasílá jako samostatná publikace v obálce „Časopisu“ výměnou zahraničním korporacím, pokud nereflktují na úplný „Časopis“.

Část R vychází též samostatně jakožto „ROZHLEDY MATEMATICKO-PŘÍRODOVĚDECKÉ“ ve čtyřech sešitech ročně pro studující středních (průmyslových a obchodních) škol a jiné interesenty. Předplatné pro studující je polovice předplatného normálního.

Část V vychází podle potřeby také samostatně jakožto „VĚSTNÍK JČMF“ pro informaci členů Jednoty i jiných interesentů.

4. Rukopisy článků jest dodati kanceláři Jednoty pro tiskárnu osm neděl před vyjitím, rukopisy recensí, zpráv, úloh a pod. nejméně tři neděle před vyjitím. Tiskárna zasílá u části vědecké 1 otisk sloupcové korektury a obrazců s rukopisem autoru článku a vrácenou korekturu předloží k nahlednutí hlavním redaktorům, lomenou korekturu zasílá jen hlavním redaktorům, pokud jí redaktor neuložil poslati ji též autorovi. Totéž platí o korekturách vědeckých referátů v části D. Sloupcovou i lomenou korekturu všech příspěvků části ostatních zasílá tiskárna v 1 otisku jen redaktorům. Korektury jest provésti pečlivě a čitelně a vrátiti nejdéle do týdne po obdržení. Imprimatur dává redaktor. O rozsahu jednotlivých čísel se dohodne redaktor s ředitelem.

5. Autoři zasílají členům redakce přímo nebo prostřednictvím kanceláře rukopisy náležitě k tisku upravené, čitelné po jedné straně psané, pokud lze strojem. Slova, jež mají býti vytištěna tučně, dlužno podtrhnouti úsečkou — *kursivou*, vlnovitě — prostrkaná, čárkovaná; řecká písmena buďtež psána červeně nebo červeně podtržena. Značky, písmena a typy jiného druhu než text, obtížnější tvary, odlišná typografická úprava a pod. buďtež v poznámce na počátku rukopisu sazeči vysvětlena. Typografická úprava sazby jest jednotná a lze ji seznati z předešlého ročníku; funkční znaky se tisknou vždy písmem obyčejným, argumenty *kursivou*, jednotky měr písmem obyčejným. V desetinných číslech jest psáti pouze desetinnou čárku. Zlomky v textu se sázejí se šikmým lomítkem (dy/dx). Pravopis se řídí zásadami obsaženými v „Pravidlech českého (slovenského) pravopisu“, posl. vyd.

Autorské korektury, t. j. korektury způsobené nejasností rukopisu nebo jeho změnou po vysázení, se účtují autorům k tíži. Požádá-li autor, aby nebyl uveřejněn jeho článek přijatý do tisku, je povinen nahraditi hotové výlohy, pokud Jednotě vzešly sazbou, tiskem, štočky a pod. Přijetím příspěvku do tisku nevzniká Jednotě vůči autorovi závazek, že příspěvek vyjde v určitém čísle nebo na určitém místě.

Obrazce schopné reprodukce buďtež nakresleny tužkou v dvojnásobném zvětšení; redakce sama obstará na náklad autorův jejich úpravu pro reprodukci. Tloušťky čar, velikost písmen, vzdálenosti čar, písmen a indexů jest voliti přiměřeně se zřetelem ke zmenšení obrazce na $\frac{1}{2}$ při reprodukci. Popisovány buďtež obrazce normalisovaným písmem. Každý obrazec buď na rubu (v části, která při obstřížení obrazce při reprodukci neodpadne) označen jménem autorovým, titulem článku, číslem obrazce a poměrem zmenšení.

Recenze buďtež věcné a co možná stručné, zejména recenze cizojazyčných publikací.

Rukopisy (ani do tisku nepřijaté) se nevracejí a ani Jednota ani redakce neručí za jejich ztrátu. Přeje-li si autor písemné zprávy od redakce, přiloží známku na odpověď. Za obsah příspěvku odpovídá jeho autor.

V části vědecké se uveřejňují články v řeči české nebo slovenské, anglické, francouzské, italské a německé; každý článek má pod titulem a jménem autorovým s udáním jeho bydliště uvedeno datum, kdy do redakce došel. Před vlastním textem je stručný obsah (petitem sázený) v téže řeči

jako článek, za textem pak stručný výtah, a to u článků českých nebo slovenských zpravidla francouzský, u ostatních článků český nebo slovenský.

Veškeré ostatní příspěvky jsou tištěny pouze v řeči české nebo slovenské; výlohy event. překladu z cizí řeči nese autor.

Příspěvky se přijímají v první řadě od členů, od nečlenů jen výjimečně. Každý příspěvek budiž podepsán; anonymní příspěvky se neotiskují.

6. Autoři článků otištěných v části vědecké obdrží zdarma 50 zvláštních otisků v normální úpravě; další otisky obdrží na příslušnou objednávku napsanou zřetelně na sloupcovou korekturu článku, při čemž se jim zaúčtuje za každých 25 výtisků 1—4 str. 6 Kč, 5—8 str. 12 Kč, 9—12 str. 18 Kč, 13—16 str. 24 Kč atd. Zvláštní otisky jiných příspěvků se nezhotovují.

7. „Časopis“ redigují dva hlavní redaktoři (matematik a fyzik) s redakční radou a s odbornými redaktory; volí je výbor na tři roky:

a) Pro matematickou a fyzikální část vědeckou zvolí dvě redakční rady, jichž členové si rozdělí obory, v kterých se pak starají o získání vhodných příspěvků a mají právo přijímatí nebo zamítatí příspěvky jim dodané a je upravovati, jak toho „Časopis“ vyžaduje. Svá rozhodnutí předkládají hlavnímu redaktoru, který, kdyby s nimi nesouhlasil, dohodne se s nimi přímo nebo předloží věc k rozhodnutí redakční radě. Dále mají právo žádati za svolání redakční rady nebo plna a tam činit návrhy, týkající se obsahu a úpravy „Časopisu“ a o nich hlasovati.

b) Pro část D a R zvolí odborné redaktory, jichž práva a povinnosti jsou tytéž jako členů redakční rady. Vědecké referáty a recenze jest předložit prostřednictvím hlavního redaktora příslušným členům redakční rady k dalšímu řízení. O přijetí příspěvků do části D a R rozhodují odborní redaktoři společně s redaktory hlavními, kteří mají na zřeteli vědeckou úroveň přijatých příspěvků; kdyby se nedohodli, rozhodne redakční plenum. Odborní redaktoři dodávají rukopisy tiskárně, určují jejich pořadí a čtou korektury veškerých příspěvků (kromě vědeckých referátů a recenzí); jen výjimečně se korektury na jejich poukaz zasílají autorům.

c) Redakci části V obstarává ředitel.

d) Články příležitostně, jež nejsou výhradně vědecké, odpovědi na ně, recenze, na které bude pravděpodobně reagováno, polemiky a pod. příspěvky rázu osobního lze zařadit do „Časopisu“ jen po jejich schválení redakční radou nebo plnem.

e) Hlavní redaktoři mají všechna práva členů redakční rady, u části vědecké dodávají rukopisy tiskárně, určují jejich pořadí a revidují korektury autorovy, u části D a R revidují korektury vědeckých referátů a čtou korektury recenzí. Za zařazení příspěvku do „Časopisu“ odpovídá výboru hlavní redaktor s odborným redaktorem nebo členem redakční rady, který příspěvek přijal.

f) Schůzi redakční rady (matematické nebo fyzikální) řídí příslušný hlavní redaktor, schůze redakčního plna (všech členů redakce „Časopisu“) řídí hlavní redaktoři střídavě (první schůzi matematik). Redakční rada se schází podle potřeby nebo na návrh některého jejího člena a svolává ji příslušný hlavní redaktor. Schůze plna se koná zpravidla do týdne po vydání každého sešitu, jehož obsah a úprava se posoudí, a učiní se potřebné dispositione pro další sešity. Plenum ustanoví také bližší podrobnosti o postupu redakčních prací. Při hlasování rozhoduje absolutní většina přítomných. Z rozhodnutí redakčního plna nebo rady lze se odvolat k výboru; dokud výbor nerozhodne, zůstává sporná věc v klidu. O schůzích redakční rady a plna jest vésti stručné zápisy.

8. Autoraký honorář se vyplácí za příspěvky otištěné v části D a R a činí 12 Kč za 1 stranu, 5 Kč za 1 úlohu. Za recenzi honorář odpadá, obdržel-li recensent výtisk k recenzi od redakce.

Zprávy z členských schůzí.

Matematická sekce vědecké rady pořádala tyto schůze:

Dne 1. března 1934 přednášel prof. dr. MILOŠ KÖSSLER: O některých novějších výsledcích z teorie funkcí prostých.

Přednášející podal přehledný referát o knize P. Montelově: *Leçons sur les fonctions univalentes ou multivalentes* (Paris, 1933) a připojil několik vlastních poznámek o zvláštních družinách funkcí prostých. Obsah těchto poznámek bude uveřejněn ve Věstníku Král. čes. spol. nauk.

Dne 12. a 13. března 1934 přednášel dr. H. HAHN, profesor university ve Vídni: 1. Lokální souvislost. 2. Aditivní funkce množství.

Dne 12. dubna 1934 přednášel prof. dr. B. BYDŽOVSKÝ: Poznámky k teorii ortogonálních matic.

Dokázal, že každá ortogonální matice C , která je zároveň souměrná, je součinem matic tvaru $J - 2a\bar{a}$, $J - 2b\bar{b}$, $J - 2c\bar{c}$, ..., kde $\bar{a}a = \bar{b}b = \bar{c}c = \dots = J$, $\bar{a}b = \bar{a}c = \bar{b}c = \dots = 0$ (zde J je matice jednotková, J_1 matice mající jako první hlavní prvek 1, ostatní prvky vesměs nuly), při čemž počet těchto matic je roven hodnotě matice $C + J$ anebo $C - J$. Oba tyto rozklady jsou možné. Při důkaze se setkal s výsledkem, který byl v odporu s t. zv. větou Brioschiovou, jak je uvedena na př. v Pascalově knize „Die Determinanten“, str. 165. Ukazuje, že věta tak uvedená je chybná, sleduje chybu zpět až k autorovi a uvádí pak přesné znění této věty.

Dne 3. května 1934 přednášel KAREL DUSL: O vyšších funkcích Mathieuových a jejich mechanických aplikacích.

V přednášce pojednáno nejprve o funkcích E. C. Pooleových s periodou 4π , které vyznačují se hlavně tím, že sudá a lichá funkce téhož indexu jsou současně partikulárními integrály téže diferenciální rovnice Mathieuovy. Nato pojednáno o funkcích Mathieuových přidružených, čili vyššího řádu, které do analýzy zavedli P. Humbert a L. Ince. Funkce tyto, jsouce partikulárními integrály diferenciální rovnice druhého řádu:

$$\frac{d^2y}{dx^2} + 2\nu \operatorname{ctg} x \frac{dy}{dx} + (a + k^2 \cos^2 x) y = 0,$$

redukují se jednak pro $k = 0$ a $a = n(n + 2\nu)$ na polynomy Gegenbauerovy, jednak pro $\nu = 0$ resp. $\nu = t$ na funkce Whittaker-Mathieuovy. Přednášející vytkl čelné vlastnosti těchto funkcí, odvodil některé nové vztahy a poukázal k aplikacím mechanicko-fysikálním týkajícím se sferoidu. Vedle toho promluvil o mechanickém problému dvou artistů na kouli balančujících (Hamel), který vede rovněž k řešení diferenciální rovnice Mathieuovy.

Dne 9. května 1934 přednášel prof. dr. KAREL PETR: O rozkladu polynomů s celočíselnými koeficienty podle modulu p .

Polynom $f(x)$ s celočíselnými součiniteli sluje reducibilní podle prvočísla p , existují-li polynomy $g(x)$, $h(x)$ stupňů větších než 0 (> 0), takový, že jest

$$f(x) \equiv g(x)h(x) \pmod{p};$$

při tom se znaménko \equiv vztahuje k součinitelům polynomů na obou stranách. Jest jednoduché kritérium, jež nás poučuje o tom, zda polynom daný jest reducibilní podle modulu p a jež zároveň nám udává stupně jednotlivých ireducibilních činitelů (ireducibilních podle modulu p). Budíž daný polynom tvaru

$$x^n + a_1x^{n-1} + \dots + a_n. \quad (\text{I})$$

Celá čísla a_k můžeme redukovatí podle modulu p ; úkol, o který se jedná, závisí pouze na třídách podle mod p , v nichž jednotliví součinitelé se nacházejí.

Stanovíme výrazy

$$x^k p \equiv b_{k0} + b_{k1}x + \dots + b_{k,n-1}x^{n-1} \pmod{p},$$

$$k = 0, 1, 2, \dots, n-1.$$

Přitom jest $b_{00} = 1$, $b_{0i} = 0$ pro $i = 1, 2, \dots, n-1$. Potom, jestliže p není dělitelem diskriminantu mnohočlenu (I),*) matice

$$\{b_{ik}\} \quad i, k = 0, 1, 2, \dots, n-1$$

má rovnici charakteristickou, jež podle modulu p se dá upravit na součin tvaru

$$(\lambda_{r_1} - 1)(\lambda_{r_2} - 1) \dots (\lambda_{r_t} - 1),$$

λ proměnná v mnohočlenu dávající levou stranu rovnice charakteristické. Jestliže $p > n$, můžeme pak tvrditi, že mnohočlen (I) jest rozložitelný v t ireducibilních činitelů stupňů r_1, r_2, \dots, r_t a jest okolnost uvedená v případě, že $p > n$, nutnou a postačující podmínkou pro takovýto rozklad. Důkaz tohoto tvrzení jest jednoduchý při užití Galoisových komplexních čísel.

Fysikální sekce vědecké rady pořádala tyto schůze:

Dne 27. února 1934 přednášel prof. dr. F. LINK: Zatmění Měsíce a výzkum vysoké atmosféry.

K četným metodám výzkumu vysoké atmosféry řadí se měsíční zatmění jako optické sondáže vysoké atmosféry. Kdežto všechny dosud užívané sondáže optické mají charakter převážně radiální, jsou zatmění měsíční sondážemi tangenciálními a hodí se proto velmi dobře k výzkumu vertikální struktury zemské atmosféry. Autor vybudoval teorii umožňující výpočet optické hustoty stínu vrženého zemí na Měsíc. Teorie předpokládá znalost hustoty vzduchu v různých výškách nad povrchem zemským a rozložení specifické svítivosti na kotouči slunečním. Dnes, kdy známe z výstupů registračních balonků hustotu vzduchu asi do výše 40 km, můžeme počítati optickou hustotu stínu od středu až k okrajům plného stínu. Výsledky teorie porovnané s měřeními hustoty stínu potvrzují znovu existenci vysoké absorpční vrstvy. Její existence byla objevena Denjouem a potvrzena měřeními vlastními týkajícími se atmosférické absorpce. Jedná se o vrstvu neznámé povahy, asi téže výšky jako Heavisideova vrstva (kolem 120 km), a absorbující v zenitu asi 10% dopadajícího záření. Rovněž existence vrstvy ozonu byla měřeními potvrzena. Absorpce ve vrstvě ozonu pro horizontální paprsky počne klesati, když první horizontální paprsky překročily výšku 20 km. To by poukazovalo na to, že spodní hranice vrstvy jest nedaleko této výšky.

Viz též: Comptes Rendus, 196 (1933), 251, a úplnou práci v Bulletin astronomique, 8 (1933), fasc. 2.

Dne 10. dubna 1934 přednášel dr. V. POSPÍŠIL: Mechanická teorie zraku.

Přednášející podal nástin své teorie vidění: Zrakové počítky vznikají mechanickým drážděním čípků a tyčinek údery černých pigmentových zrnek, které jsou důsledkem rázů 2. druhu, odehrávajících se mezi povrchovými molekulami pigmentových částic, vzbuzených absorpcí světla, a molekulami oční kapaliny. Pigmentový epitel je základní vrstvou oka. Čípky a tyčinky fungují jen jako jemná tykadélka, ohmatávající vrstvu pigmentu. Jsou proto od pupily odvráceny a zavrtány v pigmentu. Na tomto základě

*) Jestliže p jest dělitelem diskriminantu mnohočlenu (I), pak $f(x)$ a $f'(x)$ mají společnou mřru podle modulu p a polynom $f(x)$ lze rozložití podle modulu p v součin faktorů, jejichž diskriminanty nejsou dělitelný p .

snadno se vysvětlí účelnost stavby sítnice, účel cestování pigmentových zrnek, nepatrná setrvačnost zrak. počítků, vznik iradiace, slepota způsobená odehlípnutím sítnice, atd. — Pro výklad vidění barev je nutný předpoklad, že ve spektrálně monochromatickém a koherentním paprsku existují zázněje, mající původ v přirozené šířce čar $\Delta\nu$ resp. $\Delta\lambda$. Světelné kvanty dopadají na sítnici v pravidelném rytmu $\Delta\nu = N/\text{sec}$ a s toutéž periodicitou oklepávají též pigmentová zrnka čípků. Ty jsou podle anatomického nálezu složeny z kotoučků, majících úkol resonátorů, naladěných svými vlastními elastickými kmitovými frekvencemi F na záznějové frekvence barev N . Podle výpočtu $F \sim 10^8/\text{sec}$ a odtud (protože $F = N = \Delta\nu$) vychází pro $\Delta\lambda \sim 0,001 \text{ \AA}$ v soulase se zkušeností. Z modrosleposti po přestálém odchlípnutí sítnice lze soudit, že špička čípku je naladěna na červenou, spodek na modrou. Z toho vyplývá snadný výklad pro vzdálenostní efekt barev a pro fialovou červeně modrého konce spektra, která je patrně 1. harmonickou k základní frekvenci krajní modré. Z těsného spřažení resonátorů snadno se vyloží všechny známé zjevy o skládání barev. — Při vidění za šera spoluúčinkuje též zrakový purpur, a sice též mechanicky, rázy 2. druhu. Všechny známé zkušenosti o vidění za šera (poměrná slepota fovey centralis, bezbarvost, bezbarvý interval, adaptace noční i denní, zjev Purkyňův) se tak vyloží velmi snadno.

Dne 17. dubna 1934 přednášel dr. V. PETRŽÍLKA: Kennelly-Heavisideova vrstva a její význam pro šíření elektromagnetických vln (referát).

Přednášející se nejprve zmínil o tom, které zjevy vedou k předpokladu, že kolem naší země existuje vodivá vrstva, která je nyní všeobecně nazývána vrstvou Kennelly-Heavisideovou resp. ionosférou. Realisací totální reflexe elektromagnetických vln na této vrstvě byla v novější době její existence nezvratně dokázána. K těmto pokusům byla vypracována řada metod, které dovolují z provedených pozorování reflexe vyčísliti výšku vrstvy. Tato pozorování zároveň ukázala, že existují vlastně dvě vodivé vrstvy: jedna s maximum ionisace ve výši mezi 90 až 130 km, druhá s maximum ionisace ve výši mezi 300 až 400 km nad zemí, a umožnila učiniti si představy o tom, jakými plyny jsou obě vrstvy tvořeny. Ježto příčinou ionisace těchto vrstev je záření sluneční (ať už ultrafialové či korpuskulární), plyne z toho okamžitě závislost jejich ionisace na době denní; lze si tím vysvětliti také změny ionisace pozorované při zatmění slunečním. Není na tyto vrstvy bez vlivu ani magnetické pole zemské, které v nich způsobuje dvojlom. Rovněž byly studovány vztahy těchto vrstev k polární záři, která je vyvolávána přílivem korpuskulí do blízkosti naší země; severní záře se totiž objevuje nejčastěji ve výši circa 100 km nad zemí, t. j. právě v místech, kde je maximum ionisace spodní vrstvy. Znátí všechny tyto souvislosti má nejen velkou vědeckou cenu, ale i eminentní význam praktický vzhledem k tomu, že šíření krátkých elektromagnetických vln a zvláště překlenutí ohromných vzdáleností pomocí těchto vln je umožněno jedině existencí vrstvy Kennelly-Heavisideovy.

Dne 24. dubna 1934 přednášel prof. dr. FRANT. NACHTIKAL: Vysoké školy a vědecké ústavy v SSSR.

Přednáška byla referátem o poznatcích, kterých nabyl přednášející při vědecké exkursi profesorů, inženýrů a studentů do sovětského Ruska. Přípravné studium pro vstup na vysokou školu trvá 9 let (od 8 do 17 let), ale není podmínkou. Na vysokou školu může vstoupiti každý 17letý, složí-li s úspěchem přijímací zkoušku, jež pro vys. školy technického směru se skládá z matematiky, fyziky, chemie a ruštiny. Studium na vysokých školách technických trvá 5 let, při čemž první dva ročníky jsou věnovány teoretickému vzdělání a další 3 ročníky odbornému školení v určitém speciálním technickém oboru. Návštěva přednášek je povinná a píšně se

kontroluje. Koncem každého semestru skládají posluchači zkoušky před komisí. Při neprospěchu z jediného základního předmětu musí posluchač ročník opakovat, což je však dovoleno jen jednou. Vedle vlastních přednášek profesora, společných pro všechny posluchače, opakují a procvičují asistenti vyložené učivo se studenty v menších skupinách (třídách asi po 25 posluchačích). V laboratorích musí každý posluchač vypracovat předepsaný pořad úloh. Ve vyšších ročnících asi 30% učebné doby připadá na odbornou praxi. Na konci studií uloží se každému absolventu „diplomový projekt“, jež pak „obhajuje“ před komisí složenou z profesorů a odborníků z praxe. Po úspěšné zkoušce dostává pak titul „inženýra“ (velmi vážený titul v Rusku) a je poslán do praktické služby. Nejlepší absolventi se stávají aspiranty a z nich po vypracování disertační práce a složení disertačního „disputu“ se vybírají budoucí profesori. V čele vysoké školy technické směru stojí direktor, jmenovaný komisariátem těžkého průmyslu (nemusí to být profesor); jemu k ruce je přidělen prorektor, jenž je vždy profesor. Studium technické je velmi specialisováno, takže každý absolvent je vzdělán jen v zcela úzkém úseku technickém. Nemajetní posluchači dostávají stipendia odstupňovaná podle ročníků a podle prospěchu v obnosu 70 až 150 rublů. Vláda nyní naléhá na to, aby všechny zkoušky byly přísné, neboť dřívější mírnost vedla k neuspokojivým výsledkům.

Exkurse prohlédla si též zařízení fyzikálně-elektrotechnických ústavů v Leningradě, v Moskvě a v Charkově a aerodynamický ústav v Moskvě. Tyto ústavy jsou bohatě vypraveny i dotovány a jsou určeny jak k vědeckému badání, tak i k řešení vědeckých otázek technických, jež mají význam pro průmysl. Hlavní zřetel se věnuje studiu zjevů při vysokém napětí (až milion voltů), při velmi nízkých teplotách, dále vyšetřování materiálu röntgenospektrografií, radiotechnice, problémům letu a pod.

Na konec předvedl přednášející řadu projekcí vztahujících se k tomu, co exkurse v Rusku viděla.

Dne 8. května 1934 přednášel dr. L. ZACHOVAL: Moderní teorie vedení elektřiny v kovech (referát).

Referent vylíčil hlavní znaky Fermiho statistiky a důvody, pro které byla zavedena do úvah o vedení elektřiny v kovech. Ukázal na nedostatky Sommerfeldovy teorie a naznačil zásady, podle kterých problém vedení v kovech řeší kvantová mechanika (Bloch, Peierls, Brillouin a j.). Potom ukázal, jak teorie Blochova přechází v Sommerfeldovu pro vyšší teploty a jaké jsou její nedostatky při vyšetřování odporu při teplotách nízkých. Na konec se zmínil o některých dosažených výsledcích.

Dne 15. května 1934 přednášel dr. V. KUNZL: Nové pokroky ve spektroskopii paprsků X (referát).

Přednášející referoval o nových výsledcích ve spektroskopii paprsků X, pokud ještě nejsou souborně v literatuře uvedeny. — Co se týče metodiky, byly nalezeny nové spektroskopické metody pro obor středních a kratších délek vlnových. Metody ty se vyznačují proti metodám v tomto oboru dosud užívaným mnohonásobně zvýšenou světlostí. Metoda Johannova dociluje toho reflexí divergentního svazku paprsků na cylindricky zakřivené deštičce krystalu. Optimální fokusace je docílena tehdy, když fotografický film je rozložen podél válcové plochy, jež se dotýká reflektující plochy krystalu zakřiveného do válcové plochy o poloměru dvojnásobném. Pro obor kratších délek vlnových je vhodnější metoda Cauchoiová, která za téhož uspořádání užívá průchodu záření krystalovou deštičkou a reflexe na plochách k povrchové ploše krystalu příčných, analogicky k metodě Rutherford-Andradeho. Zajímavé je, že u těchto metod ke zobrazení spektra není potřeba štěrbin. Je tedy možno využití celého fokusu, což je jedním důvodem jejich velké světlosti. Obě metody trpí však jistým nedostatkem rozlišovací mohutnosti, který se u Johannovy metody zvláště projevuje v oboru

délek vlnových kratších relativně k mřížkové konstantě použitého krystalu, u metody Cauchiové naopak v oboru vln. délek delších. Nedostatek ten se podařilo odstraniti Johanssonovi, jehož metoda — v podstatě zdokonalená metoda Cauchiové — užívá cylindricky zbrošené desky krystalu. Referující naznačil odvození fokusačních podmínek, popsal metody a spektrografie na jejich principu konstruované a některé výsledky jimi dosažené srovnal se staršími.

V druhé části svého referátu uvedl přednášející nové výsledky v oboru spekter emisních. V dlouhovlnném oboru byly dosaženy hlavně školou Siegbahnovou za použití plošných mřížek. Linie v tomto oboru nalezené jsou zařaditelné do Bohr-Costerova schematu a jsou tedy jen potvrzením dosavadní teorie spektroskopické. Ale nové výsledky dosažené v oboru středních vlnových délek, jež tvoří již detaily tohoto oboru, jsou právě zajímavé tím, že kladou teorii nové úkoly. Mimo několika jiných druhů linií uvedených přednášejícím jsou to hlavně linie podle výběrových pravidel zakázané. Nastínil též teorie vzniku takových linií.

Třetí část referátu byla věnována spektrům absorpčním. Vedle výsledků v dlouhovlnném oboru uvedl přednášející také nové poznatky v oboru středních vlnových délek, týkající se struktury absorpčních spekter, t. zv. sekundární absorpce, které právě posloužily k prohloubení názoru na mechanismus absorpce. Nastíněny byly teorie absorpce, zvláště pak moderní teorie Kronigova. Na experimentálních poznatcích o sekundární absorpci ukázána nosnost této teorie, která dává v některých směrech i kvantitativní souhlas s experimentem.

Přednášející všechny uvedené výsledky porovnal s výsledky dosaženými ve spektroskopickém ústavu Karlovy university, o nichž bylo již většinou referováno ve schůzích JČMF. Podal pak stručně přehled činnosti spektroskopického ústavu v poslední době a nastínil též směry další činnosti.

Dne 29. května 1934 přednášel doc. dr. L. TRUKSA: Statistické základy teorie difuze. Vyjde v příštím ročníku „Časopisu“.

Matematicko-fyzikální kroužek v Bratislavě konal dne 1. června 1934 schůzi, na které přednášel prof. dr. VIKTOR TEISSLER: Několik pokusů z lékařské fyziky.

Ostatní zprávy.

Schůze výboru konaná dne 18. dubna 1934. Výbor blahopřeje předsedovi L. Červenkovvi k jeho šedesátinám. — Bydžovský podává zprávu z jednání redakční rady o ředitelově návrhu na úpravu Časopisu (V46). Návrh byl schválen všemi hlasy proti jednomu; pro vědeckou část navrženy řeči: česká nebo slovenská, anglická, francouzská, italská a německá. Po diskusi byl návrh schválen jednomyslně a ředitel pověřen vypracováním řádu do příští výborové schůze, v níž bude rozřešena též otázka personální. — Na II. sjezdu matematiků slovanských zemí budou Jednotu zastupovati Kössler a Rychlík. — Šmok oznamuje, že není vyhlídek na pořádání kursu pro profesory reálných oborů. — K posouzení dvou prací, které se ucházejí o vypsanou Mrňávkovu cenu, byla zvolena komise: Březina, Bydžovský, Červenka, Šmok, Vyčichlo. — Po referátu Maškově bylo usneseno vydati Hvězdářskou ročenku na rok 1935 v rozsahu asi 72-76 stran s obsahem poněkud rozšířeným proti r. 1933, aby bylo lze vyhověti přáním Čes. astron. společnosti a profesorů středoškolských. K zabezpečení jejímu je nevyhnutelno, aby vzrostl její odbyt na středních školách. — Nachtikal referuje o postupu prací názvoslovné komise fyzikální, jež svých prací dosud neskončila. — Usneseno odebrati

holandský časopis *Physica*. — Podána byla zpráva o stavu tisku a o tržbě do konce února.

Schůze výboru konaná dne 30. května 1934. Zemřeli řed. Gardavský a řed. Rón. — Za člena zakládajícího přijat řed. dr. Šmok. — Místo resignovaného min. kom. O. Jeništy povolán do výboru dr. F. Vyčichlo. — Nejmenovaný člen Jednoty věnoval 1000 Kč jakožto Mackův základ Fondu pro podporu vědeckého badání. Výbor věnování s díky přijal a usnesl se vyzvati po prázdninách členy k příspěvkům na tento základ. — Názvoslovná komise předložila vypracovaný návrh pro jednotné názvosloví fyzikální; otiskne se ve *Věstníku*. — Ředitel předkládá Řád k vydávání *Časopisu*, který se po diskusi jednomyslně schvaluje; uveřejní se ve *Věstníku*. — Bibliografické zprávy nebudou zatím vydávány z důvodů úsporných. — Vzaty na vědomí resignace dosavadních hlavních redaktorů prof. Bydžovského (red. 15 let) a prof. Žáčka (red. 14 let) a vřele jim poděkováno; s potěšením byla konstatována jejich ochota zůstatí členy redakční rady. Prof. Petrovi, který resignuje na členství redakční rady, vysloveny upřímné díky za jeho zásluhy, kterých si získal o *Časopis* za své třicetileté činnosti, z nichž 27 let byl redaktorem hlavním. Potom byli na příští tříletí zvoleni jednomyslně: hlavními redaktory Jarník a Závíška, odbornými redaktory Friedrich, Vyčichlo a Wangler, členy redakční rady matematické Bydžovský, Čech, Hlavatý, Kössler a Rychlík, fyzikální Dolejšek, Hostinský, M. A. Valouch a Žáček. — Ježto učebnice fyziky pro vyšší třídy, s jejímž vydáním Jednota počítala, vyjde jinde, byl požádán řed. dr. Šmok o její sepsání za účasti i jiných osvědčených praktiků. — Upravený rukopis II. dílu Maškovy fyziky je pro převod do slovenštiny připraven. V důsledku vzniklé situace bylo schváleno, aby byly oba díly pro nové české vydání přepracovány podle nových osnov. — Zamítnutó bylo vydání jedné tabulek a jedné učebnice (po vyžádaném posudku). — Podána byla zpráva o stavu tisku a o tržbě do konce dubna. — Kancelář a knihkupectví Jednoty budou zavřeny od 21. června do 7. července.

Návrh na jednotné názvosloví fyzikální laskavě zrevidujte a své připomínky pošlete kanceláři Jednoty do 30. září 1934.

Mechanická dílna p. Frant. Kmenta přesídlila do nových místností v býv. továrně Mautnerově v Praze XIX-Bubeně, Piettova 114 (tramvaji čis. 2, 7, 11, 20, 22 na křižovatku Badeniho a Belcrediho, pak pěšky k bubenečskému nádraží a za ním směrem k Podbabě). Upozorňujeme na to P. T. pp. zájemce, kteří by snad hodlali o prázdninách závod Kmentův si prohlédnouti. Budou vítáni. — Veškerou korespondenci jest jako dosud adresovati výhradně na Jednotu, Praha II, Vodičkova 20, jinak nemůžeme ručiti za přesné a včasné vyřízení.